

สรุปชีวะ

ม.6

<https://www.facebook.com/>

จำหน่ายคอร์สเรียน

ออนไลน์-by-ครู

ตู่-909830265882363/

1. อนุกรมวิธาน (Taxonomy หรือ Systematics)

อนุกรมวิธาน (Taxonomy หรือ Systematics) เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจำแนกพันธุ์
คือ การจัดหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิต ซึ่งจะศึกษาในด้านต่าง ๆ 3 ลักษณะ ได้แก่

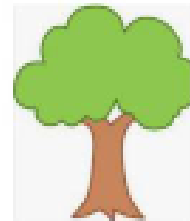
1. การจัดอันดับสิ่งมีชีวิตออกเป็นหมวดหมู่ในลำดับขั้นต่าง ๆ (Classification)
2. การตรวจสอบหาชื่อวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องของสิ่งมีชีวิต (Identification)
3. การกำหนดชื่อที่เป็นสากลของหมวดหมู่และชนิดของสิ่งมีชีวิต (Nomenclature)

2. ลำดับการจัดหมวดหมู่

2.1 การจัดหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิต

การจัดหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิต จะจัดเป็นลำดับขั้นโดยเริ่มด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่
ใหญ่ก่อน แล้วแต่ละหมู่ใหญ่ก็จำแนกออกไปเป็นหมู่ย่อยลงไปเรื่อย ๆ ในแต่ละลำดับขั้น (taxon)

อาณาจักร (Kingdom)

ไฟลัมหรือดิวิชัน (Phylum or Division)

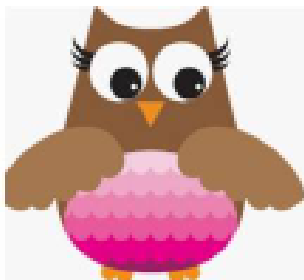
คลาส (Class)

ออร์เดอร์ (Order)

แฟมิลี (Family)

จีนัส (Genus)

สปีชีส์ (Species)

3.10 ชื่อวิทยาศาสตร์ตามระบบ Trinomial Nomenclature มีชื่อที่ประกอบด้วย 3 คำ ซึ่งระบบนี้จะแสดงถึงระดับชั้นสปีชีส์ (Subspecies หรือ Variety)

อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต

วิทเทอร์ (Whittaker, 1969) แบ่งสิ่งมีชีวิตออกเป็น 5 อาณาจักร โดยแยกเอาเห็ดราออกจากอาณาจักรโพรติสตา โดยยึดวิธีการได้รับสารอาหารเป็นเกณฑ์ ดังนี้

1. อาณาจักรโมเนรา (Kingdom Monera) ได้แก่ แบคทีเรีย และสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน
2. อาณาจักรโพรติสตา (Kingdom Protista) ได้แก่ โพรโตซัวและสาหร่ายบางพวก
3. อาณาจักรเห็ดรา (Kingdom Fungi) ได้แก่ เห็ดราต่าง ๆ ราเมือก
4. อาณาจักรพืช (Kingdom Plantae) ได้แก่ พืชมีท่อลำเลียง และไม่มีท่อลำเลียง สาหร่าย
5. อาณาจักรสัตว์ (Kingdom Animalia) ได้แก่ สัตว์ชนิดต่าง ๆ

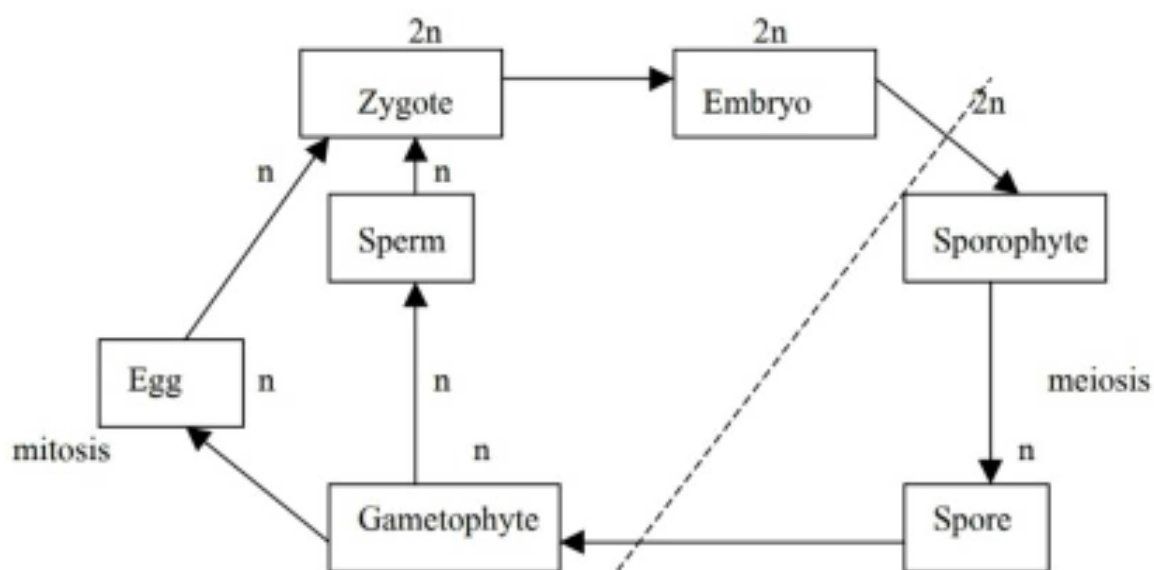
อาณาจักรสัตว์ (Kingdom Animalia)

ลักษณะของสิ่งมีชีวิตที่จัดไว้ในอาณาจักรสัตว์

1. ประกอบด้วยเซลล์ประเภทยูคาริโอติก (Eucaryotic cell)
2. ประกอบด้วยเซลล์หลายเซลล์ (multicellular)
3. มีระยะตัวอ่อน (Embryo)

- มีวงชีวิตแบบสลับ (Alternation of generation) หมายถึงว่ามีระยะของต้นแกมีโตไฟต์ (gamelophyte) สร้างเซลล์สืบพันธุ์ผสมกันแบบอาศัยเพศ สลับกับระยะของต้นสปอโรไฟต์ (sporophyte) สร้างสปอร์เป็นการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ
- มีผนังเซลล์ (Cell wall) เป็นสารเซลลูโลสและสารเพคติน (Cellulose และ Pectic substance)

แผนภาพแสดงวงชีพแบบสลับ (Alternation of Generation) ของพืช

ภาวะอิงอาศัยหรือภาวะเกื้อกูล (Commensalism)

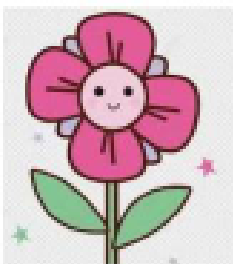
- สัญลักษณ์ : เมื่ออยู่ด้วยกัน $+ , 0$ เมื่อแยกจากกัน $- , 0$

หมายถึง การอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิต 2 ชนิด โดยฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ อีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้และไม่เสียประโยชน์ เช่น จลากับเหาจล

ภาวะปรสิต (Parasitism)

- สัญลักษณ์ : เมื่ออยู่ด้วยกัน $+ , -$ เมื่อแยกจากกัน $- , 0$
- หมายถึง การอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิต 2 ชนิด โดยฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ เรียกว่า ปรสิต (parasite) อีกฝ่ายหนึ่งเสียประโยชน์เรียกว่าผู้ถูกอาศัย (host) เช่น เห็บ เหา ไร หมัด บนร่างกายสัตว์

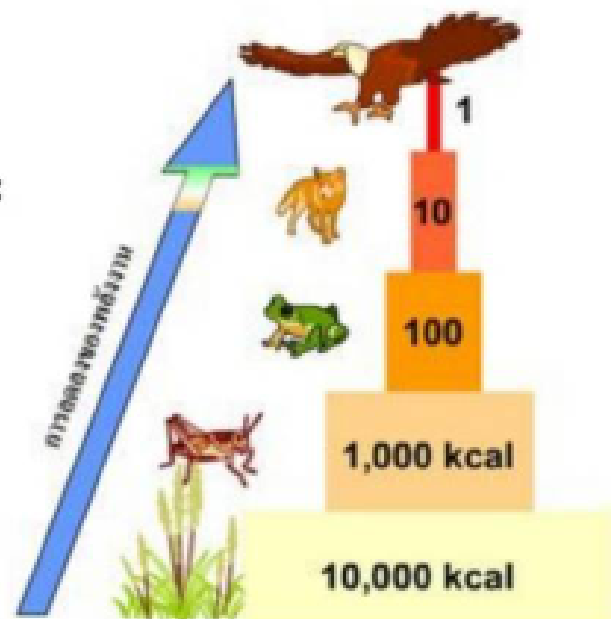

ภาวะล่าเหยื่อ (Predation)

- สัญลักษณ์ : เมื่ออยู่ด้วยกัน $+ , -$ เมื่อแยกจากกัน $- , +$
- หมายถึง การอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิตโดยฝ่ายหนึ่งจับอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอาหาร เรียกว่า ผู้ล่า (predator) ส่วนฝ่ายที่ถูกจับเป็นอาหารหรือถูกล่า เรียกว่า เหยื่อ (prey) เช่น กบกับแมลง เหยี่ยวกับหนู เป็นต้น

กฎสิบเปอร์เซ็นต์ (Ten percent law)

- “กฎ 10 เปอร์เซ็นต์” มีใจความสรุปว่า “พลังงานศักย์ที่สะสมในรูปเนื้อเยื่อของผู้บริโภคแต่ละลำดับชั้นจะน้อยกว่า พลังงานศักย์ที่สะสมในเนื้อเยื่อผู้บริโภคลำดับชั้นต่ำกว่าที่ติดกันลงมาประมาณ 10 เท่า”

การเปลี่ยนแปลงแทนที่ในระบบนิเวศ (Ecological Succession)

- คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระบบนิเวศ เช่น มีสิ่งมีชีวิตใหม่เกิดขึ้น เกิดชุมชนใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนชนิดของสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในชุมชนแห่งนั้นไปด้วย
- สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศมี 4 ประการ คือ
  - ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยา (Geological Cycle)
  - ปัจจัยจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศอย่างรุนแรง ทำให้เกิดภัยวิบัติต่าง ๆ
  - ปัจจัยจากการกระทำของมนุษย์ (Human Factor)
  - ปฏิกิริยาของสิ่งมีชีวิตที่มีต่อแหล่งที่อยู่อาศัย

ทรัพยากรน้ำที่มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์โดยทั่วไปมีอยู่ 3 แหล่งใหญ่ ๆ คือ

1. หยาดน้ำฟ้า (Precipitation) หมายถึง น้ำที่อยู่ในบรรยากาศ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสถานะตกลงมาสู่พื้นโลก ทำให้มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ได้

2. น้ำผิวดิน (Surface water) หมายถึง น้ำที่อยู่บนผิวดินโดยทั่วไป

3. น้ำใต้ดิน (Ground water) หมายถึง น้ำที่อยู่ใต้ผิวดินลงไป โดยอาจจะซึมอยู่ในดิน เรียกว่า น้ำในดิน หรือซึมผ่านชั้นดินไปขังอยู่ในช่องว่างของชั้นหิน เรียกว่า น้ำบาดาล

มลพิษของน้ำและการจัดการ

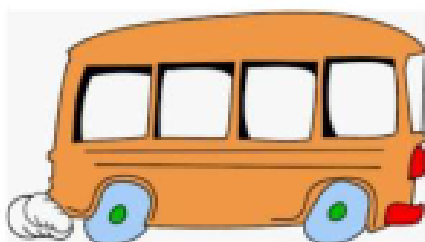
มลพิษของน้ำ (Water pollution) หมายถึง ภาวะของน้ำที่มีสารมลพิษ (Pollution) ปนเปื้อนในระดับที่ทำให้คุณภาพน้ำเปลี่ยนไปจนมนุษย์และสิ่งมีชีวิตไม่สามารถใช้ประโยชน์จากน้ำได้ แหล่งที่มาของน้ำเสีย

1. จากธรรมชาติ

สาเหตุของน้ำเสียและผลกระทบ

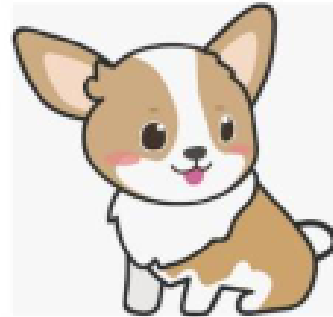
- การย่อยสลายซากพืช ซากสัตว์ และสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำโดยจุลินทรีย์
- กระบวนการชะล้างพังทลายของดิน ทำให้ตะกอนดินหลุดพัดมาลงในแหล่งน้ำ

ผลกระทบทำให้ปริมาณแก๊สออกซิเจนในแหล่งน้ำลดลง ทำให้น้ำขุ่นและคั่งเงิน

3. การนำน้ำเสียด้วยวิธีทางเคมี เป็นวิธีการกำจัดสารอินทรีย์ที่เจือปนอยู่ในน้ำทิ้ง โดยใช้สารเคมีเติมลงไป

ทรัพยากรดิน

ดิน (soil) เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดจากการรวมตัวของวัสดุต้นกำเนิดดินกับอินทรีย์วัตถุที่เน่าเปื่อยผุพังเป็นเวลานาน

- เนื้อดิน เมื่อพิจารณาถึงเนื้อดิน พบว่าประจุอนุภาคดิน (soil particle) 3 ขนาด คือ
- อนุภาคดินเหนียว (clay) มีขนาดอนุภาคเล็กที่สุดประมาณ 0.002 มิลลิเมตร หรือเล็กกว่า
- อนุภาคดินทรายแป้ง (silt) มีขนาดอนุภาคประมาณ 0.002 – 0.02 มิลลิเมตร
- อนุภาคดินทราย (sand) มีขนาดอนุภาคค่อนข้างใหญ่ประมาณ 0.02 – 2 มิลลิเมตร

การแบ่งชั้นดินหลัก สามารถแบ่งได้ตามลักษณะต่าง ๆ ของดิน เช่น สีดิน การระบายน้ำของดิน และระดับความหนาของชั้นดิน เป็นต้น เมื่อตัดดินออกตามขวางจะพบเนื้อดินแต่ละชั้นมีลักษณะต่างกัน ดังนี้

1. ชั้นผิวดิน เป็นชั้นที่มีพืชปกคลุม มีเศษใบไม้ กิ่งไม้ผุพังทับถมอยู่ บริเวณนี้มีความชุ่มชื้นสูง
2. ดินชั้นบน เป็นชั้นที่ดินประกอบด้วยอินทรีย์วัตถุที่สลายตัวแล้วผสมคลุกเคล้ากับแร่ธาตุในดิน
3. ดินชั้นล่าง เป็นชั้นดินที่มีการสะสมของตะกอนและแร่ที่ถูกชะล้างมาจากดินชั้นบน ทำให้ดินมีเนื้อละเอียดแน่น มีความชื้นสูง และมีจุดประอยู่ทั่วไป โดยมากดินในชั้นนี้จะเป็นดินเหนียว

